

B ng nh tia ch p c c m nh l óe sáng, con tàu bùng v thành kh i l a hung h n ác đ c và lao nhanh xu ng nh m t mũi tên.

Tr ng Quang Ân (1932-1968) D ng Th Kim Thanh (1931-1968)

Đ bi t đ c đ y đ h n v cu c đ i ki t li t c a m t ng i lính c c l n, chúng ta ph i b t đ u l i chuy n k t th i đ i m s m nh t, ngày TSQ Tr ng Quang Ân t t nghi p thi u úy khóa 7 Sĩ Quan Hi n D ch Tr ng Võ B Liên Quân Đà L t v i v th th khoa, tháng 12, năm 1952. Thi u úy Tr ng Quang Ân có đ t t c đ i u ki n thu n l i đ đ c thuy n chuy n đ n m t văn phòng bình yên tránh n i l a đ n, ho c m t đ n v tham m u, chuyên môn (m i th t s đung v i kh năng tham m u s c s o c a ông s đ c ch ng th c th i gian sau). Nh ng không, ông đã ch n binh ch ng Nh y Dù, đ n v t ng tr b cho nh ng chi n tr n l n n r ng su t mi n châu th B c Vi t Nam, n i nh ng đ nh núi cao l n trong mây vùng b c Tr ng s n đ c biên gi i Lào Vi t.

Tr n B n Hiu Siu cu i năm 1953 bùng n trên vùng Cánh Đ ng Chum n i cao nguyên Tr n Ninh, v trí xung trí xung y u c a mi n Trung Lào, đ u ngu n sông N m Ngung, do t ng Cogny, t l nh quân đ i Pháp mi n b c Đông D ng ch huy có m c đích b g ãy mũi ti n công c a c ng s n có ý ti n v th đ V n T ng c a Lào (nh ng sau n y h s tr n li t gi i thích, và gi i thích đung, đ y là ý ni m đ i u quân c a phía b đ i c ng s n c đánh l c h ng, ho c là cách nh quân đ i Pháp chi m đ ng Đ i n Biên Ph)

B ph n đ a ph ng gi B n Hiu Siu xin quân tăng vi n, Ti u đoàn 3 Nh y Dù, đ n v đ u đ i c a Thi u úy Tr ng Quang Ân nh y xu ng v i 2 đ i đ i c a Ti u đoàn 7 Dù tăng phá (L u ý, t t c các ti u đoàn Dù vào giai đ n n y mang phiên hi u BEP ho c BPC – Bataillon Parachutiste Colonial, thu c Liên đoàn Không v n s 3 (GAP/3è- Groupe Aeroporté) c a quân đ i Liên hi p Pháp; ch m i Ti u đoàn 5 Dù n i mi n Nam m i có danh hi u Ti u đoàn Nh y Dù Vi t Nam (BPVN) Tr n đánh không cân s c di n ra ngay t phút đ u tiên vì b đ i Vi t Minh s n có u th quân s , chu n b , ch n l a và chi m gi tr n đ a. Nh ng đ n đ n th ng l i nghiêng v phía quân Nh y Dù b i s c chi n đ u quá đ i kiên c ng. Ph n công, gi v ng, ki m soát đ c nh ng v trí xung y u c a vùng Cánh Đ ng Chum, đ y quân đ i c ng s n tr v h ng B c Thành. Qu chi n tr n không ph i là đ i u b t ng , b i Ti u đoàn 3 Dù là m t đ n v ngo i h ng c a 17 ti u đoàn t ng tr b m t tr n phía b c Vi t Nam, nh tr ng h p m t đ n v b n khác, Ti u đoàn 6 Dù (6è BEP) đã t ng ch n đ ng m t s đ n c ng s n (SĐ/320) đ nh ng đ n bót thu c t ng n sông Đà có th i gian trí t thoái trong chi n đ ch rút b Na S n, Nghĩa L (cùng năm 1953) K t qu tr n đánh đ ng th i đã ch ng minh cho thành ph n lãnh đ o Pháp Vi t th y rõ m t y u t m i: nh ng sĩ quan tr , nh ng h sĩ quan, binh sĩ ng i Vi t (tình nguy n) trong đ n v chính là nhân t k t nên th ng l i.

Quân đ i ch m i khai sinh trong vài năm qua (1951) nay đã đ n tr nên là đ o quân chính qui c a m t qu c gia đang trong giai đ o n l ch s quy t đ nh v b n lãnh và giá tr c a mình. Chi n s dài theo nh ng năm sau đã ch ng th t đánh giá bu i ban đ u n y: Ti u đ oàn 3 Nh y Dù Vi t Nam là m t trong nh ng đ n v đ u tiên c a quân đ i C ng Hòa đ c tuyên đ ng B o qu c huân ch ng, k hi u đ n v mang dây bi u ch ng Tam h p vàng xanh đ do công tr n ch huy b i nh ng nh ng thi u úy, trung úy c a năm 1953 n y, nh ng sĩ quan có tên Tr ng Quang An, Phan Tr ng Chinh...

B t l nh quân đ oàn vi n chinh Pháp v i l p cán b nhà ngh cũng đã nh n ra kh năng lãnh đ o ti m n n i viên thi u úy tr tu i mà h a h m l m m i bi u l ra đ i v i nh ng sĩ quan tr tu i c c k xu t s c, nh nh ng Thi u úy de Gaulle, de Lattre c a h c vi n quân s Saint Cyr, nh ng ng i đã t ng n m gi v n m nh qu c gia và quân đ i Pháp, nên h mau chóng đ a Trung úy An vào tr ng tham m u quân s t i Pháp vào năm sau, 1954 khi ông v a đ c đ c cách vinh thăng trung úy t i m t tr n. Nh ng sĩ quan ch huy Tr ng Sĩ Quan Đà L t và b tham m u Liên đ oàn Không v n s 3 qu th t đã không l m khi đánh giá nh trên. H n th n a, h còn có đ đ nh ch n viên trung úy ngo i h ng n y vào ch c v ch huy Đ i đ i xung kích Lê Đ ng Sen Đ m cho chi n tr ng Algérie đang b t đ u có đ u hi u sôi đ ng. Khóa sĩ quan tham m u t i Pháp c t đ làm đ u c u cho đ đ nh n y. Thêm m t l n n a, ông l i đ th khoa khóa h c, trên cao h n toàn th nh ng h c viên có 75 qu c t ch c a kh i Liên hi p Pháp, đa s là ng i Tây Âu.

Trung úy Tr ng Quang An đ u h ng th khoa mà không h có t hi m t nh ng h c viên, b i qua b n t đánh giá, khóa h c đ ng ý h u nh toàn th v ng i sĩ quan Vi t Nam tài năng xu t s c n y.

Sau th t b i Đ i n Biên Ph , tháng 5, 1954, b t l nh quân đ i vi n chinh Pháp c g ng t p trung nh ng ti u đ oàn Nh y Dù còn l i i mi n B c đ a g p vào Đà N ng, Nha Trang, đ t đây có k ho ch tái trang b , b sung sang chi n tr ng B c Phi. Ti u đ oàn 3 Nh y Dù tr nên đ n v tr c t đ u tiên c a Liên đ oàn Nh y Dù Vi t Nam, thành l p ngày 29 tháng 9, 1954, và Trung úy Tr ng Quang An l i v i quân đ i Vi t Nam đ i i phiên hi u đ n v m i nh m t đ i u t t nhiên, nh ng cũng do l i kê u g i t m t Thi u sinh quân khác, ng i anh c c a toàn quân, Thi u t ng Lê văn T , v T ng tham m u tr ng đ u tiên c a Quân L c Vi t Nam C ng Hòa, m đ u k đ c l p, t ch n i mi n Nam, 29 tháng 11, năm 1954.

Ngày 1 tháng 1, 1955 b t đ u năm m i v i nh ng bi n đ ng chính tr nghiêm tr ng x y ra t i th đô Sài Gòn t nh ng m m ng va ch m s n có gi a các l c l ng giáo phái, t ch c v ũ trang v i chính ph Th t ng Ngô Đình Di m v a đ c thành l p ngày 20 tháng 7, 1954. Chính ph m i mang đ t t c gánh n ng c a quá kh g n 100 năm l thu c ng i Pháp, tình th quân s suy s p h n lo n sau th t tr n Đ i n Biên Ph c a quân đ i Pháp và công cu c đ nh c h n tri u ng i di c t mi n B c vào Nam. Các l c l ng ch ng đ i k t h p thành M t tr n th ng nh t toàn l c qu c gia yêu c u Th t ng Ngô Đình Di m gi i tán n i các, c i t chính ph và ch p thu n đ h duy trì tình tr ng cát c c a nh ng t ch c quân s t i nh ng đ a ph ng riêng bi t. Chính ph Sài Gòn gi nguyên l p tr ng: th ng nh t quân đ i tr c khi bàn đ n nh ng c i t chính tr .

Thành ph n m t tr n g m 3 khuynh h ng: Phe ôn hòa mu n tr v h p tác v i chính ph ; phe

trung lập không có ý kiến và thành phần quá khích nhất quy tụ thành lực lượng quân sự. Lực lượng Bình Xuyên dưới sự quy tụ của Thiệu Trung Lê Văn Việt (quân hàm do chính phủ Pháp trao tặng theo nguyên tắc đồng hóa) thu hút nhóm thanh niên.

Ngày 1 tháng 1, 1955 Tiểu đoàn Ngô Đình Diệm đóng cửa các cửa sổ kinh tài quan trọng của Bình Xuyên, song bắt đầu tại Thủ Đức, Kim Chung và nhà cửa Bình Khang; ngày 26 tháng 4, cách chức tướng giám đốc Cảnh sát và Công an của Lê Văn Sang, mất quyền thân tín của của Thiệu Trung Việt. Cùng với việc phân đội, ngày 28 tháng 4, lực lượng Bình Xuyên nổ súng tấn công quân chính phủ, những Liên đoàn Nhảy Dù với 4 Tiểu đoàn 1, 3, 5, 6 đã hình thành những trung tâm chống cộng. Chỉ một ngày sau, quân Nhảy Dù đã làm tình hình toàn bộ đô thành Sài Gòn, Chín. Ngày 30 tháng 4 Nhảy Dù và Bình Xuyên dần dần di dời đến kinh Đông bên kia cửa sông Y. Dù đã được Pháp ngầm hỗ trợ những Bình Xuyên không thể nào là đối thủ của những tiểu đoàn Nhảy Dù thì nên một trận Sài Gòn mau chóng kết thúc vào ngày 5 tháng 5, tàn binh Bình Xuyên rút về Rừng Sát, vùng sinh lý của theo sông Sài Gòn và Đông Nai lập thành lập. Tháng 9, lực lượng chính phủ mở cuộc hành quân Hoàng Diệu truy quét đám phần lớn, cũng với lực lượng Nhảy Dù làm thành phần xung kích. Ngày 24 tháng 10 kết thúc chiến dịch, nơi khuôn viên Dinh Độc Lập đầu tiên di tản ra khung cảnh hời hợt những toàn quân kết thúc ngày mở cửa phòng Nam. Cũng là đầu tiên, quân, quân cùng bay rừng rậm trên không đài tòa dinh thành báo hiệu những quân đội, chế độ quốc gia qui về mất mặt.

Trung úy Trưởng Quang Ân được hàng đầu gia những chiến binh của quân đội Cộng Hòa được tuyên công. Ông được trao tặng một lần hai Anh dũng bội tinh với những danh hiệu, hien tượng được nhận đã xảy ra trong các quá trình nghi lễ trao tặng huy chương. Cho dù về sau này khi chiến tranh trở nên nặng nề và có những chiến công lao với những nhân vật xuất chúng khác như Lưu Trọng Kiệt, Hoàng Ngọc Cảnh... cũng không hề được lập thêm lần thứ hai. Năm 1957, Đại tá Nguyễn Chánh Thi thay thế Đại tá Đào Trí giới chức Tiểu đoàn Nhảy Dù. Đại úy Trưởng Quang Ân cùng với viên tiểu đoàn trưởng, Tiểu tá Phan Trọng Chinh, với Tiểu đoàn 3 Dù về bộ đội và chức vụ mới, trưởng phòng 3, và tham mưu trưởng Liên đoàn. Bộ đội Liên đoàn Nhảy Dù với thành phần sĩ quan chỉ huy, tham mưu tài năng mới mới đã nhanh chóng canh tân, trở nên một đội đội và một lực lượng với toàn quân, có phẩm, những cao với khả năng hành quân tác chiến lập thành tham mưu.

Một số kiến quan trọng xảy ra trong đời sống cá nhân Đại úy Trưởng Quang Ân, được thời cũng là một buổi tiệc của binh chủng nếu không nói của toàn quân đội. Ông làm thành hôn với Chu Văn Úy Dương Thanh, một trong những nhân viên đầu tiên của binh chủng Nhảy Dù. Cuộc kết hôn của chính với Tiểu đoàn làm thành hôn, và hôn lễ được thực hiện theo nghi thức thu nhập quân đội: Đại úy Trưởng Quang Ân trao nhẫn đính hôn cho Chu Văn Úy Dương Thanh trước cửa máy bay, xong hai người cùng nắm tay đi xuống khi nhìn thấy những người bãi đáp lập đội, Hóc Môn.

Cảnh tượng cảm xúc trên chiếc hôn không phải là màn trình diễn của đôi vợ chồng trẻ muộn màng nên số kiến được đáng ngợi ca, những đời là hành vi biểu hiện lòng sự của hai người lính muộn kết hôn lập nghiệp hiện dâng đời sống bản thân, gia đình cho Quân đội và Tiểu Qu. Chúng ta không nói đến việc đoán theo cảm tính, bởi cuộc sống đời thực của hai người sự tương đối tiếp theo đã hiện thực nghi lễ cao thượng của buổi thanh xuân này trong buổi trở

và trên m t đ t quê h ng.

Năm 1959, Ti u đ oàn 8 Nh y Dù đ c thành l p, Đ i úy Tr ng Quang Ân nh n lãnh ch c v ti u đ oàn tr ng đ u tiên c a đ n v . L n xu t quân c a Ti u đ oàn 8 Nh y Dù cũng là đ p phá v huy n tho i v m t khu B i L i (vùng tây b c ven đô n m đ c sông Sài Gòn), căn c đ a đã đ c l c l ng quân s c ng s n thành hình t chi n tranh 1945-1954, nay đang đ c c ng c cho cu c chi n m i v i nhi m v chi n thu t quan tr ng, t đây làm khu v c b n l ti p v n c a 3 t nh Gia Đ nh, Bình Đ ng, H u Ngh i, hình thành đ u c u đ ti n chi m Sài Gòn (chi n đ ch M u Thân 1968 ch ng th c cho quan đ i m chi n thu t n y) Ti u đ oàn 8 Dù đã truy kích đ ch dài theo con sông, phá v toàn th nh ng đ a đ o v a đ c xây đ ng, đánh b t t t c các c m, t du kích, đ u i s ch đám cán b v a tr l i t mi n B c, nay đ c gài ch t v i c s đ a ph ng đ hình thành l p cán b h t ng c a M t tr n gi i phóng mi n Nam. Công tr n n y cùng l n v i nh ng đ n v quân đ i khác đã ki n t o nên m t th i h ng th nh bình yên t 1954 đ n 1960 i mi n Nam. Dân chúng t Sài Gòn có th ra đi b t c n i nào trong đêm và tr l i th đô vào gi r ng sáng đ làm vi c. Có m y ai trong thu y và sau n y nh l i bu i bình an kia đ nh c nh đ n gian kh c a m i ng i lính, nh ng ng i không ai bi t đ n tính danh. Ng i hi n dâng đ i s ng mình cho quê h ng, đ ng bào nh ng không h nói lên l i, dù là l i đ n gi n, khiêm nh ng. Bi n c 11 tháng 11, 1960 l n đ u tiên đ y quân đ i tr c ti p tham đ vào đ i n tr ng chính tr , Liên đ oàn Nh y Dù l i là thành ph n nòng c t quy t đ nh đ th c hi n vi c đ t đ i m ch đ và ng i lãnh đ o. Nh ng Đ i úy Tr ng Quang Ân đã vô cùng tinh t đ nh n rõ nguyên do l n h u qu c a l n b o l n tranh ch p, ông t nhi m cáo b nh lánh m t kh i c nh hu ng kh c li t, v ti u đ oàn phó đ c ch đ nh t m th i thay th ông trong tình th kh n c p. Cu c đ o chính 11 tháng 11 th t b i, nh ng gi i ch c cao c p c a Liên đ oàn Dù ph i ch u c nh ch y tr n, l u vong ra kh i n c, ho c b b t gi ; các đ n v ph i tái biên ch , xáo tr n, thay đ i c p ch huy. Ch riêng Ti u đ oàn 8 Nh y Dù v n gi nguyên phong đ và kh năng chi n đ u truy n th ng b i Thi u tá Tr ng Quang Ân l i tr v , gi v ng đ n v t n t i, phát tri n sau c n h n l n.

Năm 1962, ông di chuy n t tr i Tr n Quí M i c a Ti u đ oàn 8, n i khuôn viên căn c Hoàng Hoa Thám c a L đ oàn Nh y Dù trong phi c ng Tân S n Nh t v tr i Quang Trung, Tam Hi p, Biên Hòa, b n doanh Ti u đ oàn 5 Dù, cũng là c a Chi n đ oàn 2 Dù, đ n v ch huy chi n thu t v a đ c thành l p g m các Ti u đ oàn 5, 6, 7.

Doanh tr i xây trên m t ng n đ i hùng vĩ bên c nh sông Đ ng Nai, và ng i ch huy đ u tiên c a đ n v tân l p đã th c hi n nh ng n n t ng vô cùng ki n hi u đ các ti u đ oàn thu c quy n có đ i u ki n thu n l i khai tri n t i đa năng l c chi n đ u v i t m vóc m i. Thi u tá Tr ng Quang Ân đã ch ng th c m t kh năng lãnh đ o l n trong c ng v m i, v i kích th c c a ng i ch huy tài năng, đ o đ c t ng ch ng ch có trong nh ng huy n tho i v nh ng con ng i c a l ch s ph ng Đông x a cũ.

Vào m t bu i h p c a toàn th sĩ quan thu c các ti u đ oàn tr c thu c và b tham m u chi n đ oàn, m i ng i đã vào gh ng i đ đ i v ch huy tr ng. Cây kim ch phút c a chi c đ ng h phòng h i s p s a ch p vào s 12 đ ch đ ng 12 gi , gi b t đ u bu i h p, nhi u ng i s a so n đ ng lên đ chào đón chi n đ oàn tr ng, h nhìn ra c a, h ng v phía văn phòng c a Thi u tá Ân cách h i tr ng m t kho ng đ i khá xa, tr ng tr i n m ph i đ i i n ng h chí mi n Nam. B ng m t bóng ng i xu t hi n t khung c a căn phòng, g chi c nón đ c m tay và ch y v phía h i tr ng v i t c đ c c nhanh, Thi u tá chi n đ oàn tr ng Tr ng Quang Ân b c vào h i tr ng. Sau khi đ i l i chi c mũ, chào tay tr l i l nh chào kính c a toàn th sĩ quan. Ông nói g p:

- Xin l i quí v sĩ quan, tôi b tr g n m t phút vì ph i tr l i đi n tho i v i Đ i tá t l nh, nên anh em ph i ng i đ i!

Thi u tá Ân nhìn lên kim đ ng h v a nh ch quá ch s 12. Tính chính xác, hành vi nghiêm ch nh, s kính tr ng đ i v i t t c các c p quân đ i là cách x th th ng h ng mà ng i ch huy Tr ng Quang Ân luôn th c hi n, t ng h p t m lòng c a k sĩ khiêm cung, nhân ái và tính nguyên t c, tinh th n trách nhi m cao c a ng i lính.

Hàng tháng, n u không ph i b n hành quân, ông so n l ch trình đ n thăm vi ng, ki m soát nh ng ti u đoàn thu c quy n. Ti u đoàn 6 Nh y Dù c a Thi u tá Nguy n Văn Minh, ng i b n cũ cùng Tr ng Thi u Sinh Quân là đ n v ông l u tâm nh t vì n i xa xôi (Vũng Tàu) so v i 2 ti u đoàn 5, 7 cùng trong vùng Biên Hòa c a chi n đoàn.

M i l n thăm vi ng đ u đ c ông chu n b nghiêm ch nh nh m t cu c thanh tra đ n v , mà b n thân ông là ng i tr c tiên ph i h i đ kh n ăng, t cách, ph m ch t c a m t gi i ch c ch huy, thanh tra. Tr c ngày đi, ông nói cùng Đ i úy Nguy n Thái H p, nay đã kiêm nhi m ch c v tham m u tr ng chi n đoàn:

- Đ i úy nh nh c nh , ki m soát anh em mình ph i mang đ bi đ oàng n c, l ng khô đ kh i làm phi n đ i Ti u đoàn 6 nghe!
- Nh ng Thi u tá Minh đã báo cho tôi b ng 106 (máy truy n tin siêu t n s dùng b ch tho i đ chuy n nh ng n i dung không c n ph i mã hóa) là đ i đó đã chu n b b a ăn cho chi n đoàn mình r i Thi u tá!
- Đ i úy H p v i v tr l i.
- C m thân m t trong ti u đoàn hay ti m ngoài ph ?
- Thi u tá Ân h i g p.
- Vâng, m t t m n i Bãi Sau!
- V y đ i úy ph i nói l n v i Thi u tá Minh là tôi không nh n. Mình đi thanh tra ti u đoàn ch đầu ph i đi Vũng Tàu t m b n, ăn ti c!

Cu i cùng, ông lên xe v i nón s t hai l p, súng Colt n i th t l ng có bi đ oàng n c đ y, gói l ng khô, và ng i th ng trong su t ch ng đ ng đi t Tam Hi p, Biên Hòa v đ n Ti u đoàn 6 Vũng Tàu.

- Đ ng đi xa h n trăm cây s , Thi u tá đ a l ng m t chút cho đ m i!- Ng i tài x ái ng i nh c nh .
 - Không đ c đâu, mình t i thăm vi ng, thanh tra mà l ng áo b nh n nh th tr ng th y có v thi u kính tr ng đ n v và anh em! Thi u tá Ân gi i thích v i ng i tài x , không quên h i thêm:
 - Mà anh có đem đ bi đ oàng n c dùng cho c ngày và nh b thu c l c n c vào ch a?
- Cũng liên quan đ n ng i tài x , chi c xe, m t hôm ông g i bà vào văn phòng v i v nghiêm tr ng, và sau đó có nh ng l i:
- Mình là sĩ quan n quân nhân, mình b i t cũng rõ quân k nh t i; th n n, ch c Jeep là c a chi n đoàn c p cho chi n đoàn tr ng, ch không ph i cho riêng cá nhân t i. V y khi nào mình đi thăm gia đình binh sĩ v i t cách ch t ch gia đình binh sĩ Chi n đoàn 2 thì mình s đ ng và ng i vào gh tr ng xa. Nh ng ngoài gi làm vi c, n u c n chú tài x đ a đi đâu thì mình ph i ng i bằng sau, vì xe đó là c a quân đ i ch đầu ph i c a riêng gia đình mình. Tôi đã đ n chú y, khi nào không có m t t i thì l ng gh tr ng xa ph i g p xu ng, v y mình đ ng b o chú y làm trái l i t i!

Bà im l ng nghe, và tuân theo l i ông không m t ph n ng nh t hi m, khó ch u, đ u bà ch

thua ông m t c p b c.

Đ u năm 1965 đ chu n b đ a ông vào nh ng ch c v cao h n, B T ng tham m u tuy n ch n Trung tá Ân theo h c Tr ng Ch Huy Tham M u Cao C p Leavenworth, Kansas, Hoa K . Vào th i đi m n y, ti ng Anh v n còn là m t ngôn ngữ xa l đ i v i nh ng sĩ quan xu t thân t quân đ i Liên hi p Pháp, nh ng ông đã v t qua kh i tr ng i kia b ng bi n pháp: luôn luôn trên tay, tr c m t, trong t m v i, có nh ng sách t h c Anh ng . Ông vào Tr ng Sinh Ng Quân Đ i v i thái đ chuyên c n c a m t sinh viên chuyên khoa, và s đ ng toàn b th i gi vào công vi c đ c, vi t, h c tài li u khóa h c và tài li u nghiên c u. Và cũng nh hai m i năm tr c, Trung tá Tr ng Quang An l i t t nghi p khóa h c v i v th th khoa kèm l i khen ng i n ng nhi t kính ph c t ban giám đ c tr ng. Đây là h c viên t t nghi p v i s đi m cao nh t t tr c đ n na Ông đ ng đ u trên 45 sĩ quan cao c p c a quân đ i toàn th gi i, k c nh ng t ng lãnh, c p tá thu c quân l c M .

Năm 1966, trong bu i ti c ti n ông đi làm t nh tr ng Gia Đ nh, binh sĩ, h sĩ quan c a b ch huy chi n đ oàn và sĩ quan c a nh ng ti u đ oàn tr c thu c trong vùng Biên Hòa đ u đ c m i tham đ . M i ng i có m t h p gi y g m 2 páté chaud, 2 bánh ng t và 1 sandwich; th c u ng g m m t chai bia và n c ng t Quân ti p v . Trung sĩ Đâu, Ban 2 chi n đ oàn v n là tay a ăn nh u, c t ti ng r n r ng:

- *Trung tá đi làm t nh tr ng cái t nh to nh t n c mà không cho t i em u ng m t b a cho đã!*
Trung tá Ân nghiêm s c m t, nh ng t t n nói v i Đâu:

- *Trung sĩ Đâu nói nh v y là ph lòng tôi, b a t c n y là do t n l ng tôi xin lãnh tr c đ đ i anh em. Ch còn nh trong Ch L n đã có m y t m ăn, t u l u gi đó, nghe tin tôi v làm t nh tr ng, h đã đ a đ ngh đ i h t ng i c a chi n đ oàn mình. Nh ng đó là c a h , mình ăn làm chi anh Đâu!*

Căn phòng im l ng, l ng xu ng, Đâu c i c i:

- *Em nói gi n cho vui thôi, t i em bi t ông th y nghèo mà, ông th y cho u ng chi t i em cũng ch u h t. Vì đ c v i ông th y là vui r i, nay ông th y đi t i em bu n l m!*

Vô tình, Đâu đã nói l i ti n bi t chính xác, hàm xúc nh t v i t m lòng đ n gi n trung h u c a ng i lính đ i v i m t c p ch huy h ng s ng v i đ n v mà âm h ng luôn b n ch t t n t i.

Nh ng n u có m t l n ng i ch huy Tr ng Quang An ph i ch u nh n ph n tiêu c c th t b i trong toàn b s nghi p c a mình l i là chính v i ch c v không ti ng sủng, t i văn phòng bình yên n i tòa t nh tr ng Gia Đ nh.

Vào m t ngày c a năm 1967, Đ i tá t nh tr ng Gia Đ nh nh n danh thi p thi u tá chánh văn phòng c a v phu nhân m t viên t ng cao c p nh t c a quân l c. Viên thi u tá đ t lên bàn gi y ông t nh tr ng t p h s th tr ch đ ng tên bà t ng v i l i yêu c u ông phê chu n s h p th c hóa tình tr ng s h u ph n đ t c a bà. Sau khi xem xét k h s và nh ng qui đ nh hành chánh v th t c h p th c hóa đ t đ i thu c ph m vi t nh, Đ i tá t nh tr ng Tr ng Quang An có l i quy t đ nh:

- *Th u tá có th tr v trình v i bà t ng nh th n y: Tôi đã xem xét k c àng v th t c h p th c hóa th c , đ n th theo nh các qui đ nh hành chánh cho phép, nh ng lô đ t n y đ u thu c v t nh Gia Đ nh, cũng là công th qu c gia nên tôi không th h p th c hóa quy n s h u c a bà đ i v i ph n đ t đó đ c!*

Kho ng m t th i gian ng n sau, viên thi u tá tr l i v i lá th vi t tay c a bà t ng cũng v i yêu

c u nh ã k v i i l quy t li t d t khoát h n, kèm theo ý nghĩa ã d a, ch c v ông có th b nh h ng x u n u ti p t c đ ng i cũ. Và Đ i tá t nh tr ng Gia Đ nh cũng tr i d t khoát v i n i dung minh b ch nh ã nói m t l n:

- Công th , công đ n không th b chi m đ o t, sang nh ng cho b t c ai.

K t qu Đ i tá t nh tr ng Gia Đ nh bàn giao ch c v i cho m t viên đ i tá sau n y ph i ra tòa vì t i buôn l u và tham nhũng. Đ i tá Tr ng Quang An r i t nh Gia Đ nh v i luy n ti c c a m i t ng l p thân hào, nhân sĩ cùng binh sĩ, đ ng bào các qu n ven ã. Hãy nghe anh Heo, trung đ i tr ng Nghĩa quân p Vĩnh L c, xã Tân S n Nhì, qu n Tân Bình nói v i chúng tôi (Ti u ãoàn 9 Dù ãng gi an ninh vòng ãi Bi t khu Th ão vào th i đ m 1966-1967):

- T khi có ông t nh v i m y anh v ãy, ban ãm tui ng i nhà và ã nh u nh i Sài Gòn!

N u Đ i tá t nh tr ng Tr ng Quang An còn i Gia Đ nh v t t các đ n v Vi t c ng có th ngang nhiên t p trung n i nh ng ch ém quân i Nh Bình, Th nh L c (Gò V p), ho c Bà ãi m, Bà Hom (Hóc Môn), hay Phú Lâm, An L c (Bình Chánh)... đ t n công vào Sài Gòn trong nh ng ngày đ u năm 1968. Và n u đ i u n y không x y ra thì ch c r ng m t tr n Sài Gòn Ch L n Gia Đ nh t s có nh ng hình thái khác. Đau th ng c a dân chúng, sinh m ng ng i lính h n s b t ph n kh c li t oan khiên h n. Nh ng b i ng i lính ã ra ãi. V t nh tr ng thanh liêm ph i r i b nhi m s .

Phi tr ng Ph ng Đ c Ban Mê Thu t hôm y có m t sinh ho t khác h n ngày th ng v i giàn quân nh c c a S ãoàn 23 B Binh đ ng x p hàng nhiệm ch nh. Phòng khách phi tr ng đ c quét đ n s ch s , có m t g n nh đ y đ thành ph n sĩ quan cao c p c a đ n v và ti u khu Darlac, đ n v hành chính cùng có chung m t đ a bàn ho t đ ng v i S ãoàn, l c l ng đ i n đ a quan y u c a Khu 23 Chi n thu t. Chi c máy bay C-47 hàng không quân s ãp đáp xu ng, l nh nh ng hành khách quân nhân và gia ãnh ào ra t c a máy bay. Giàn quân nh c chu n b nh c c , s a so n trình t u khúc Th ng C p Vĩ; ãm sĩ quan v i v ã x p đ i hình, t t c ch đ i viên tân t l nh xu t hi n. H ch m t t ng lnh m t tr n có uy danh v i nh ng chi n công n i tr n đ a mà ông ã thu đ t t binh ch ng Nh y Dù qua nh ng ch c v sĩ quan ch huy nh ng đ n v tác chi n. Nh ng v t ng v i vóc ãng, y ph c, cách th nh ch đ i y ã không xu t hi n. Ng i ta ch th y m t ng i lính v i nón s t hai l p, l i ng y trang, quân ph c tác chi n xanh c a b binh, vai mang ba lô, tay xách sac marin ãi l n vào cùng ãm quân nhân hành khách.

- Hay là ông ch a i? Có th ông ãi máy bay Air Vi t Nam đ đ c s ch s , l ch s h n chng?!

Đám sĩ quan nghi l bàn tán.

B ng m t ng i nhác th y ng i lính ãi hàng cu i mang b ng tên màu tr ng k ch “An” ãn trên n p túi áo và ngôi sao huy hi u c p t ng màu ãn may ti p vào c áo tác chi n. Không m t chi c huy ch ng i ph n ng c áo. Ng i n y v i v ã, h t ho ng:

- Vào hàng! Vào hàng! Ph c!

Hành khách quân nhân cu i cùng kia v i ãi nhanh đ n ch viên sĩ quan tr ng toán chào kính, và nói nhanh, đ u ti ng nh nh ng đ t khoát:

- Trung tá cho anh em ngh , tôi không th nh n! Và khi đ ng h n tr c ãoàn ng i, t ng

Tr ng Quang An khiêm t n gi i thích:

- Cám n anh em ã ãn tôi v i đ l nghi quân cách, nh ng tôi không đ c phép nh n vì ch a

bàn giao đän vä. Väy chä cho täi mät xe Jeep cũng nhä nhäng sĩ quan vä a đäo nhä mä đän vä mäi và chä cho täi bàn giao väi vä chä huy träng xong, các anh em hän dành cho täi quân đäi väi mät tân tä nhä!

Ông lên mät chiếc Jeep trän träi, säa läi thängäi, bi đäng näc, khäu súng Colt, chiếc nón sät hai läp đäi thäng, sät xuäng mí mät đäng quân phong, quân kä nä đänh.

Đoàn xe ra khäi phi träng, häng khu dân cänäi đät nhäng cä sĩ quân säa khu chiän thuät và tòa tänh träng. Sau chiếc Jeep cũ kä chä vä tân tä nhä, mät chiếc khác bóng loáng mäi tinh khôi cäm cä hiäu cäp täng không ngäi ngäi, chäy theo giäa bäi mù.

Ngay sau khi nhäm chäc, Täng quân đäc đäp chäng nghiäm khä năng chä huy vào đäp Tät Mäu Thân, 1968 khi quân cäng sän täng tän công miän Nam mà thä xã Ban Mê Thuät väi bä tä nhä Sĩ đoàn 23 là mäc tiêu đäu tiên bä Trung đoàn 33 Cäng sän Bäc Viät täp trung đät đäm. Liän sau giä giao thäa, lúc 1 giä 35 đäm 29 räng 30 tháng 1, 1968, 4 tiäu đoàn thuäc Trung đoàn 33 tăng cäng 2 Tiäu đoàn 401 và 301 Cä đäng tänh và 4 đäi đäi đäa phäng cùng du kích đäng loät tän công nhäng mäc tiêu cäa thä xã.

Sä Hành chánh tài chánh, tòa hành chánh, dinh tänh träng, bä chä huy tiäu khu, Đäi đäi 514 Vän täi, träi gia binh Đäi đäi Trinh sát, cä xá sĩ quan và bän doanh bä tä nhä sĩ đoàn là nhäng vä trí phäi đäc chiäm cä träc hät. Bäi phía chä huy quân sä đäi phäng hiäu räng, näu đäp vä đäc cä quan chä huy, khäng chä đäc thành phän nhân sä hoäc thân nhân, gia đänh cäa läc läng trä bä tiäp äng (Đäi đäi Trinh sát, thành phän sĩ quan chä huy, tham mäu sä đoàn) thì cuäc tän công ät chiäm giä phän äu thäng.

Nhäng tät cä mũi tän công đäng bä chän đäng träc cäng các doanh träi và âm mäu lừa dân vào thä xã biäu tình thäc hiän bäc täng näi đäy tiäp theo hoàn toàn bä thät bäi. Bäi tä bä tä nhä Sĩ đoàn 23, Täng quân đä đäi u đäng ngay trong đäm cuäc phän công väi Thiät đoàn 8 Kä binh, các Tiäu đoàn 2, và 3 thuäc Trung đoàn 45 Bä Bình và Đäi đäi 45 Trinh sát đäng hành quân bên ngoài thä xã. Läc läng tän công cäng sän hóa thành bä bao vây, chia cät bäi đoàn quân tiäp äng. Sáng ngày 30 (mäng mät Tät âm läch) läc läng thiät kä và bä binh cäa sä đoàn đä hoàn toàn giä väng nhäng vä trí, cä quan quân sä, hành chánh träng yäu cäa tänh và thä xã.

Vä mät chiän thuät, chúng ta có thä nói räng âm mäu tiän chiäm Ban Mê Thuät bä đäp tät tä giä phút đäu tiên, chä trä nhäng cä nhä ty ngân khä, Sä Hành chánh tài chánh sä 3 còn bä nhäng tiäu tä du kích chiäm đäng mà vì cät tránh thiät häi vä nhân mäng cũng nhä tài sän chung nên phía tiäu khu, bä tä nhä sĩ đoàn chäa cho länh phän kích läy läi.

Tính đän ngày mäng 6 Tät, mät trän Ban Mê Thuät hoàn toàn đäc giäi täa, Trung đoàn 33 và các đän vä đäa phäng, du kích bä đänh bät ra khäi vành đai thä xã đä läi 924 xác trên hiän träng và 143 bä bät säng.

Nhäng mäa mai thay, có mät “länh nhät cä ý” rät đäng chä trách: suät chiän đäch ca ngäi thäng läi kiên trì giä väng miän Nam sau biän cä län lao näy, công trän thä thäng ä mät trän Ban Mê Thuät “hình nhä” đäc cä ý loäi bä. Đäi u näy càng thäy đäc cä thä qua täp quân sä täng kät “Cuäc Täng Công Kích – Täng Khäi Nghĩa cäa Viät Cäng Tät Mäu Thân 1968”, danh tính vä Täng quân tä nhä Sĩ đoàn 23, Chuän täng Träng Quang An hoàn toàn không đäc nhäc

t i m t l n, cho dù có hình nh c a ng i cùng viên t l nh Quân khu đi xem xét chi n l i ph m sau khi m t tr n im ti ng súng và quân đ ch đã toàn ph n b đánh b i.

Khi nh ng ng i c m quy n qu c gia, lãnh đ o quân đ i xem nh k sĩ, b c đ i chi n sĩ, danh t ng thì ch đ u suy thoái c a qu c gia, quân đ i đó t đã phát hi n. N u nh ng ng i lính mang tên Tr ng Quang Ân, Nguy n Vi t Thanh, Ngô Quang Tr ng, Nguy n Khoa Nam, Tr n văn Hai, Lê văn H ng n m quy n th ng lĩnh quân đ i, tr ng trách v n m nh qu c gia t th p niên 60, đ u nh ng năm 70, thì đâu có ngày đau th ng oan nghi t 30 tháng 4, 1975. Chúng ta ph i kêu lên ti ng u t h n v tr i cùng anh linh Chi n Sĩ – T ng Quân.

M t ngày hè gi a năm 1970 sau bu i thuy t trình bu i sáng t i trung tâm hành quân, Chu n t ng t l nh cùng c v n s đ oàn, v sĩ quan Phòng 3 ra bãi đáp tr c thẳng c nh b t l nh đ đi thanh tra, ki m soát nh ng đ n v thu c quy n đ ang hành quân trong ph m vi qu n Đ c L p.

Theo th ng l , T ng quân đi cùng nh ng gi i ch c trên b ng tr c thẳng UH-1D c a h th ng c v n M , nh ng b i sáng nay có bà tháp tùng theo cùng đ đ n thăm gia đình binh sĩ c a đ n v có h u c t i qu n l , nên hai ng i quy t đ nh s đ ng tr c thẳng H-34 c a Không quân Vi t Nam, cũng c t đ ch đ c nhi u nhu y u ph m, quà t ng cho binh sĩ và gia đình c a h .

Hai v ch ng Ng i Lính l n nh t c a đ n v đi thăm h i m i gia đình binh sĩ, bà ng i xu ng gi a nh ng ng i v lính, nh ng em bé xao xác do thi u dinh d ng, trú ng n i nh ng l u tr i đã chi n mà ng i lính t m đ ng lên t i ti n tr m vùng hành quân. Bà b i r i, b n kho n v n i kh c a t ng ng i, bà ôm không h t nh ng em nh v i n c m t r ng r ng th ng c m. Ông yên l ng đi đ n t i m i v trí phòng th , xem xét nh ng kh u pháo, h i k v nhu c u c a đ n v và luôn nh c nh cán b sĩ quan:

- *Ph i luôn c g ng chăm sóc đ i s ng anh em, h đã quá thi u th n, quá gian kh , b n ph n c a c p ch huy là ph i t n t y h t lòng v i m i ng i lính c a mình. Ai cũng có th có khuy t đ i m nh ng c n nh t là b i t ph c thi n, s a ch a.*

Bu i thăm vi ng đã quá lâu, c v n M , toán sĩ quan tham m u, cũng nh cá nhân t ng t l nh ph i tr v Ban Mê Thu t; nh ng ng i v binh sĩ vây quanh bà, bà b c đi ng p ng ng. “V mình , mình còn tr l i nh u l n n a, mình nói v i các ch , các cháu nh th !”

Ông b t tay t ng sĩ quan, ân c n đáp l i ánh m t l u luy n c a binh sĩ. Cánh qu t chi c H-34 b t đ u quay, T ng quân đ phu nhân, chi n h u s c son c a Ng i su t đ i dài binh đao, b c lên c a máy bay vì s c gió m nh xô đ y. Hai Ng i Lính nhìn l i nh ng bóng ng i đ i đ t b t đ u m đ n do n c m t c a bà đã th m nhòa c m xúc.

Ng i đ i đ t đ a tay ngo c t bi t. B ng nh tia ch p c c m nh l óe sáng, con tàu bùng v thành kh i l a hung h n ác đ c và lao nhanh xu ng nh m t mũi tên. Khu tr i gia binh đ ng la l n kinh hoàng:

- *Ch t r i! Ch t r i t r i i i! – Ông bà t ng ch t r i t r i i i! Tr i i i là t r i i i!*

Tác Giả: Phan Nh t Nam
Thứ Tư:, 08 Tháng 9 Năm 2010 10:18

Đã Lễ Đại tá h h c B n g i t t i n g c a y t h o n g y l o t t i n h a n C o n g t r u o n g q u y t r a n g 1 9 7 8 n g A à , P h ó 5 8 c o n g T h o n g N

Nh ng ng i v lnh b t kh c cùng v i nh ng đ a con g ào ng t trong tay b i ánh l a đ r c sáng loáng kho ng tr i.
T n g quân Tr n g Quang Ân cùng phu nhân D n g th Thanh tr v cùng m t đ t quê h n g nh trong tu i thanh xuân hai Ng i Lính đã k t h p gi a b u tr i T Qu c.

Trong bu i phát tang nh li t v , sĩ quan nghi l kê khai ph n tài s n đ l i g m: 53,000 đ ng, ti n l n g thán g cu i cùng c a T n g quân, và 8 chi c áo dài n i hóa c a phu nhân.

Chúng ta hôm nay cùng sông núi kính c n nghiêng mình tr c Anh Linh Ng i Lính Thanh Cao, Trung Li t đã vô vàn t n hi n v i n c Vi t Mi n Nam: Thi u Sinh Quân – Ng i Lính C n g Hòa Tr n g Quang Ân.

H ài c t t n g Tr n g Quang Ân và Phu Nhân

31-07-2010